

afgjøre ved Domstolene, om der paahviler Kirkeierne en Forpligtelse i den omhandlede Retning eller ikke, og derefter tye til Lovgivningsmagten; thi da er jeg overbevist om, at denne ikke vilde kunne finde det rigtigt at beskæftige sig med en Sag, hvorved der skulde paalægges Kirkeierne en Forpligtelse, som Domstolene havde fritaget dem for; Gjenstanden for dens Virksomhed vilde derimod da være, paa en anden Maade at sørge for Tilveiebringelsen af det, som Domstolene havde fritaget Kirkeierne for at besto. Jeg maa derfor tilraade, at stemme imod det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) til en ny Paragraph, med hvad dertil slutter sig.

Jeg skal dernæst tillade mig at yttre et Par Ord om de Forslag, der gaae ud paa, at ombytte Ordet „Kirkeieren“ med „Tiendeieren“. Ordet „Kirkeieren“ gaaer igjennem vor Lovgivning, idetmindste fra Begyndelsen af det forrige Aarhundrede, og man vil stadigt finde det brugt i denne Materie lige til den nyeste Tid, saaledes i Loven af 20de Februar 1856, der er passeret Rigsdagen og angaaer Aflysning af Arbejdsforpligtelser til Kirkerne. Benyttelsen af dette Ord kan heller ikke give Anledning til Misforstaaelse, da det paa mange Maader fremgaaer af Lovgivningen, hvad der ved skal forstaaes, og hvorvidt man i saa Henseende gaaer, vil sees af Forordningen af 25de Februar 1733, der blandt Andet ogsaa indeholder det Væsentligste af et kongeligt Skjøde fra den Tid, og hvor altsaa den ærede Rigsdagsmand for Hjørring (Fischer) vil kunne erholde den Oplysning, han søvnde. Jeg skal blot oplæse den første Deel deraf, som tydeligt viser, hvorledes man paa den Tid har opfattet dette Ord. Det hedder saaledes i Skjødets 3die Post: „Kjøberne beholde fri Magt og Ret, som deres Eiendom, igjen at sælge, transportere og afhænde Kirken og dens Gods, alt som de selv godt befinde“. Forrigt henviser dette Skjøde til de gjældende Lovbestemmelser denne Sag vedkommende, og man vil derfor ikke af det kunne komme til nogen Løsning af det Spørgsmaal, der idag har været Gjenstand for Forhandlingerne, nem-

lig, om der paahviler Kirkeierne nogen Forpligtelse til at udvide Kirkerne eller til at bygge en Annexkirke; naar man nu undersøger de forskjellige Lovbestemmelser, vil man finde, at der er en saa nøie Forbindelse mellem Kirkeierne og Tiendeierne, at de aldeles ikke kunne skilles fra hinanden, og enten man derfor figer Kirkeieren eller Tiendeieren, vil Forskjellen være aldeles uvæsentlig. — Med Hensyn til det af Rigsdagsmanden for Ribe (Høgsbro) til § 6 stillede Forslag skal jeg bemærke, at det er mig bekendt, at der i Kjøbstæderne vindes en ikke ringe Indtægt for Kirkerne ved at tage Betaling for Stolestader i dem, og det forekommer mig derfor, da man ved Forslaget, saaledes som det er stillet, vil udelukke Afgangentil, under nogenjomhelst Omstændighed at tage en saadan Betaling for Stolestader i Kirkerne paa Landet, uagtet der dog vil kunne være Kirker, og navnlig saadaane, som ikke ere i privat Eie, hvor det kunde være hensigtsmæssigt paa denne Maade at tilveiebringe en Indtægt for Kirken, som den maaskee kan trænge til, og da det desuden ikke hører ind under Loven at træffe Bestemmelser om dette Forhold, da den jo navnlig kun angaaer Kirkerens Vedligeholdelse — vigtigere ikke at tage nogen Bestemmelse om dette Forhold, der jo ogsaa vel kunde stille sig forskjelligt paa de forskjellige Steder.

Krogsh: Jeg er saa heldig at kunne fatte mig ganske kort, da jeg i det Væsentligste kan slutte mig til hvad der er udtalt af min ærede Kæbe (H. Hage) og den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgfreds (Klein). Der er stor Forskjel paa, at Kirkeierne skulde have nogen souverain Myndighed over Kirken og have den Forpligtelse at udvide den saaledes, at en væsentlig Deel af Tienden, eller maaskee endog mere, gik med. Det staaer for mig, som om denne Sag er af en for vigtig Natur, til at man ikke ved enkelte Leiligheder skulde undersøge, hvorledes det skal stee. Man maa dernæst vel erindre, at den evangelisk-lutheriske Guds-tjeneste er af den Natur, at hvis Guds-tjenesten ikke kan holdes i en Kirkebygning, vil den ogsaa kunne udføres i en rummelig Skolestue eller i et simpelt Vedehuus, og man vil altid kunne finde Mibler til at bygge et saadant paa